

PM 2008:136 RI (Dnr 001-1097/2008)

Lättare att samverka – förslag om förändringar i samtjänstlagen (SOU 2008:34)

Remiss från Finansdepartementet om delbetänkande om utveckling av lokal service i samverkan

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remissen delbetänkandet "Lättare att samverka – förslag om förändring i samtjänstlagen" (SOU 2008:34) översänds denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som fått i uppdrag att underlätta statliga myndigheters samverkan och arbete med att inrätta gemensamma lokala servicekontor. Regeringen anser att en stärkt samverkan mellan myndigheter är nödvändig för att kunna erbjuda medborgarna en väl fungerande samhällsservice med förbättrad tillgänglighet till offentlig service i hela landet.

Utredaren ska stödja andra samverkansinitiativ som bland annat försöksverksamheten med nystartscentrum och samverkansöverenskommelser mellan myndigheter och kommuner. I uppdraget ingår vidare att utreda former för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner. Utredaren ska driva på utvecklingen av en effektivare offentlig service och tjänsteproduktion som utnyttjar den moderna informations- och kommunikationsteknikens möjligheter. Målet ska vara att förbättra tillgängligheten till offentlig service i hela landet och att möjliggöra en fortsatt effektivisering av den offentliga tjänsteproduktionen. I uppdraget ingår också att utreda behov av förändringar i lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor.

Förslag till regeringen om ytterligare åtgärder som behöver vidtas för att åstadkomma en väl fungerande samverkan skall lämnas senast den 1 november 2007. Översynen av lagen om samtjänst vid medborgarkontor skall redovisas senast den 1 november 2008. Arbetet skall avslutas med en samlad redovisning av uppnådda resultat senast den 1 november 2009.

Samtjänstlagen reglerar inte samverkan mellan myndigheter i allmänhet. Lagen berör den specifika situationen i ett s.k. servicekontor. Lagen ger inte förutsättningar för myndighetsgemensamma eller gränsöverskridande tjänster eller ärenden. Ärenden kan handläggas i ett sammanhang, men ansvaret åvilar fortfarande respektive myndighet.

I delbetänkandet föreslås att begränsningar i lagen om samtjänst tas bort. Kravet på att samtjänstavtalen ska vara tidsbegränsade slopas. Regeringen ska inte behöva godkänna avtalen. I avtalen ska inte behöva anges vilka enskilda handläggare som ska ha uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Begränsningarna i vilka typer

av beslut som får fattas av handläggare i servicekontoret tas bort. Utredningen anser att reglerna om vilka uppgifter med myndighetsutövning som får förekomma i sam-tjänst är ett uttryck för överreglering och ett hinder för önskad utveckling varför de föreslås upphävas. Detta hindrar emellertid inte myndigheterna från att även i fort-sättningen begränsa utbudet av tjänster och ärenden i servicekontoren. Det blir istäl-let en bedömning som myndigheterna får göra på eget ansvar i stället för att det före-skrivs i lag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret tillstyrker utredningens förslag.

Mina synpunkter

Människor och företag ställer allt högre krav på tillgänglighet och kvalitet. Stock-holms stad arbetar utifrån målet att alltid ha stockholmarna i centrum för den kom-munala servicen. Stockholmarna ska inte behöva känna till hur stadens organisation är uppbyggd för att få svar på en fråga eller hjälp med sitt ärende. Det ska inte vara krångligt att komma i kontakt med Stockholms stad. Det måste givetvis även vara målsättningen nationellt; det ska inte vara krångligt för människor att nå såväl kom-munen som statliga myndigheter.

Det är därför mycket positivt att regeringen genomför en översyn av lagstiftning-en på området som gäller myndigheternas möjligheter att samverka. Lagstiftningen framförs som ett hinder för mera samordnade servicelösningar. Det är viktigt att noga se över hur de framtida regelverken ska utformas så att samverkan kan öka samtidigt som integritets- och sekretesskraven kan upprätthållas på ett lämpligt sätt.

Myndigheternas service till medborgarna är i dagsläget utbudsstyrd. Enskilda människor måste själva försöka orientera sig bland samhällets institutioner. Det sak-nas former för att överbrygga myndighetsgränser som kan göra att service levereras med utgångspunkt från människors behov. Regeringens tillsatta utredning arbetar, utifrån vår synvinkel, med goda målsättningar såsom att medborgarens behov ska stå i centrum, myndigheter ska ha skyldighet att samverka, samverkan ska vara det nor-mala – inte undantag, myndigheter ska ha ett allmänt serviceansvar, offentlig service ska vara lättillgänglig i hela landet och fler än de offentliga aktörerna ska kunna delta i distributionen av service.

Lagstiftningen ska inte vara ett hinder för en positiv utveckling, samtidigt som all offentlig verksamhet givetvis ska bedrivas på ett rättssenligt sätt. Lagstiftningen ska skapa bättre förutsättningar för kommuner och statliga myndigheter att samverka i mötet med medborgarna och företag. Syftet är att kunna erbjuda bättre service och att effektivisera arbetet. Lagstiftningen bör ge ramarna för nya samarbetsformer och för en större flexibilitet än tidigare. Överreglering bör undvikas.

Samtjänstlagen föreskriver att myndigheter fritt kan välja vilka tjänster som ska ingå i ett servicekontor så länge de inte innefattar myndighetsutövning eller kräver tillgång till personuppgifter. Förväntningarna är dock höga på att servicekontor ska kunna ge medborgare och företag allt bättre service. Regeringen har tillsatt utred-ningen för att föreslå de förändringar som är nödvändiga för att möta medborgarnas behov, vilket vi välkomnar.

Utredningens förslag om förändringar i samtjänstlagen ger bättre förutsättningar för flexibilitet och effektivitet hos myndigheter och kommuner, samtidigt som rätts-säkerhet och skydd för den enskildes integritet upprätthålls. Stockholms stad tillstyrker utredningens förslag.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen delbetänkandet "Lättare att samverka – förslag om förändring i samtjänstlagen" (SOU 2008:34) översänds denna promemoria.

Stockholm den 4 juni 2008

STEN NORDIN

Bilaga

Sammanfattning av delbetänkande av Utveckling av lokal service i samverkan

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen att delvis bifalla föredragande borgarrådets förslag till yttrande över remissen.
2. Möjligheten att delegera beslutanderätt för kommunala förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning avstyrks.
3. Därutöver vill vi framföra följande.

Vi ser gärna att kommunala och statliga myndigheter samverkar så att människors behov i ökad utsträckning kan tillgodoses utan att hindras av organisatoriska gränser. Däremot vill vi värna om och behålla kommunens beslutanderätt för uppgifter som innebär myndighetsutövning. Endast offentliga institutioner kan garantera en rättssäker handläggning, detta får aldrig överlåtas till privata intressen.

Medborgarkontoren som vi införde i Stockholms stad i samband med stadsdelsreformen var ett exempel på strävan efter ökad samverkan mellan myndigheter. Även inom ramen för de arbetsmarknadsinsatser som vi initierade under tidigare mandatperiod strävade vi mot ökad samverkan exempelvis mellan socialtjänsten, arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

Det antecknades till förteckningen att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert*, *Tomas Rudin* och *Teres Lindberg* (alla s) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som fått i uppdrag att underlätta statliga myndigheters samverkan och arbete med att inrätta gemensamma lokala servicekontor. Regeringen anser att en stärkt samverkan mellan myndigheter är nödvändig för att kunna erbjuda medborgarna en väl fungerande samhällsservice med förbättrad tillgänglighet till offentlig service i hela landet.

Utredaren ska stödja andra samverkansinitiativ bland annat försöksverksamheten med nystartscentrum och samverkansöverenskommelser mellan myndigheter och kommuner för att bryta utanförskapet. I uppdraget ingår vidare att utreda former för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner. Utredaren ska driva på utvecklingen av en effektivare offentlig service och tjänsteproduktion som utnyttjar den moderna informations- och kommunikationsteknikens möjligheter. Målet ska vara att förbättra tillgängligheten till offentlig service i hela landet och att möjliggöra en fortsatt effektivisering av den offentliga tjänsteproduktionen. I uppdraget ingår också att utreda behov av förändringar i lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor.

Förslag till regeringen om ytterligare åtgärder som behöver vidtas för att åstadkomma en väl fungerande samverkan skall lämnas senast den 1 november 2007. Översynen av lagen om samtjänst vid medborgarkontor skall redovisas senast den 1 november 2008. Arbetet skall avslutas med en samlad redovisning av uppnådda resultat senast den 1 november 2009.

Samtjänstlagen reglerar inte samverkan mellan myndigheter i allmänhet. Lagen berör den specifika situationen i ett s.k. servicekontor. Lagen ger inte förutsättningar för myndighetsgemensamma eller gränsöverskridande tjänster eller ärenden. Ärenden kan handläggas i ett sammanhang, men ansvaret åvilar fortfarande respektive myndighet.

I delbetänkandet föreslås att begränsningar i lagen om samtjänst tas bort. Kravet på att samtjänstavtalet ska vara tidsbegränsade slopas. Regeringen ska inte behöva godkänna avtalet. I avtalet ska man inte behöva ange vilka enskilda handläggare som ska ha uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Begränsningarna i vilka typer av beslut som får fattas av handläggare i servicekontoret tas bort. Utredningen anser att reglerna om vilka uppgifter med myndighetsutövning som får förekomma i samtjänst är ett uttryck för överreglering och ett hinder för önskad utveckling varför den föreslås upphävas. Detta hindrar emellertid inte myndigheterna från att även i fortsättningen begränsa utbudet av tjänster och ärenden i servicekontoren. Det blir istället en bedömning som myndigheterna får göra på eget ansvar i stället för att det beskrivs i lag.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förslagen i delbetänkandet, Lättare att samverka – förslag om förändringar i samtjänstlagen, syftar genomgående till att ge bättre förutsättningar för nu pågående eller planerat utvecklingsarbete.

Enligt gällande samtjänstlag får en statlig myndighet och en kommun ingå avtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda och i övrigt handlägga enklare förvaltningsärenden med de begränsningar som anges i lagen. Utredningen förslår att lagens begränsningsregel tas bort, vilket innebär att beslutsbefogenheter inte begränsas i förhållande till andra handläggare. Myndigheterna får fortsättningsvis själva bestämma utbudet av tjänster och ärenden som servicekontoren ska hantera. Stadsledningskontoret anser att det är rimligt, men även viktigt att myndigheterna själva tar detta ansvar.

Bakgrund

Finansdepartementet har remitterat delbetänkandet Lättare att samverka – förslag om förändringar i samtjänstlagen (SOU 2008:34) till Stockholms stad. Försök vid medborgarkontor har förekommit under en längre tid. De ändringar som föreslås i är delvis en följd av att verksamheten sedan den 1 juli 2004 har permanentats genom lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor.

Ärendet

Enligt lagen om samtjänst vid medborgarkontor får en statlig myndighet och en kommun ingå avtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda samt i övrigt handlägga enklare förvaltningsärenden med de begränsningar som anges i lagen. Avtal får innefatta uppgifter som innebär myndighetsutövning. I de fall samtjänsten innefattar förvaltningsuppgifter som helt eller delvis innebär myndighetsutövning eller som kräver tillgång till personuppgifter, ska den myndighet som ansvarar för uppgifterna träffa ett särskilt anställnings- eller uppdragsavtal med den som ska utföra dessa uppgifter.

Utredningen föreslår att begränsningar i lagen tas bort. Bland annat ska regeringen inte behöva godkänna samtjänstavtal samt vilka förvaltningsuppgifter på det statliga området som får förekomma i samtjänsten. När ett individuellt anställnings- eller uppdragsavtal finns, finns det enligt utredningen inget skäl att ha någon särskild lagreglering av handläggarens befogenheter utöver vad som gäller för alla statligt eller kommunalt anställda. Det är den enskilda myndigheten som ansvarar för hur och av vilken personal deras uppgifter utförs. Det finns ingen anledning att ha en specialreglering för anställda som har uppgifter inom ett servicekontor. Den ansvariga myndigheten är ansvarig för uppgiftens utförande, arbetsledning etc. Den anställde är fullt ansvarig inför den ansvariga myndigheten som är arbetsgivare.

För kommunala myndigheter behövs författningsstöd för att en kommun ska kunna delegera beslutanderätt till uppdragstagare. En förslagen förändring i samtjänstlagens 8 § anger vilka ärenden som avser myndighetsutövning och som får delegeras. Myndighetsutövning i samtjänst får inte omfatta andra ärenden, för vilka en kommun ansvarar, än de som nämns i andra stycket. En arbets- eller uppdragstagare som omfattas av ett särskilt avtal enligt 5 § får i den kommunala myndighetens namn

1. ta emot ansökningar om plats och, med undantag för barn som behöver särskilt stöd enligt 2 a kap. 9 § skollagen (1985:1100), fördela platser och lämna erbjudanden om plats för barn i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg enligt 2 a kap skollagen,
2. lämna ekonomiskt stöd till inackordering för elever i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning enligt skollagen,
3. ge tillstånd till att inrätta annat slag av toalett än vattentoalett enligt en kommunal föreskrift, eller
4. bevilja parkeringstillstånd för handikappade.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. Stadsledningskontorets yttrande har beretts inom staben i samråd med juridiska avdelningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret ser positivt på att förutsättningarna för att utveckla samverkan underlättas på olika sätt. Kontoret delar utredningens ståndpunkt att medborgarens behov ska stå i centrum.

Stockholms stad har goda erfarenheter av samverkan. Inrättandet av de lokala Jobbtorgen i Stockholms stad leder till att fler individer kan gå från bidrag till egen försörjning. Jobbtorgen är exempel på samverkan mellan olika aktörer på arbetsmarknaden. En viktig utgångspunkt för att människor som idag behöver försörjningsstöd ska ges bättre förutsättningar och möjligheter att få jobb, är att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt. Det gäller inte minst stadens egna resurser, men också bemanningsföretag, organisationer, stiftelser, föreningar samt arbetsförmedlingen och försäkringskassan. Detta sker på Jobbtorgen och i stadsdelsnämndernas samverkan lokalt.

Stockholms stad är Sveriges största kommun, vilket ställer höga krav på samverkan även inom staden. För att förbättra tillgängligheten och få en mer enhetlig handläggning av ärenden utreds nu införandet av kontaktcenter i Stockholm. Med kontaktcenter avses att utbildad personal inom olika verksamhetsområden som till exempel äldreomsorg, förskola och miljö tar hand om och löser ärendet direkt istället för att koppla vidare in i organisationen. Kontaktcenter Stockholm ska kommunicera med invånarna på deras villkor. Huvudsakligen via telefon, vilket fortfarande är den största kommunikationskanalen men även via e-tjänster, e-post, SMS, fysiska besök m.m.

I delbetänkandet föreslås att den så kallade begränsningsregeln i sam tjänstlagen tas bort. Detta hindrar emellertid inte myndigheterna från att även i fortsättningen begränsa utbudet av tjänster och ärenden i servicekontoren till t.ex. enklare ärenden. Det blir i stället en bedömning som myndigheterna får göra på eget ansvar i stället för att det föreskrivs i lag. Stadsledningskontoret anser att det är rimligt, men även viktigt att myndigheterna själva tar detta ansvar.

Sammanfattningsvis tillstyrker stadsledningskontoret utredningens förslag.